แผนแม่บท

19

การบริหาร จัดการน้ำทั้งระบบ

การพัฒนาการจัดการเชิงลุ่มน้ำเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ
เพื่อปรับสมดุลด้านการจัดหา การใช้ และการอนุรักษ์น้ำในทุกมิติ

จ.1
สทนช.

ถึงแม้ว่าการขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในปีที่ผ่านมาจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการยกระดับศักยภาพของการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังต้องให้ความสำคัญในการเร่งฟื้นฟูระบบนิเวศและคุณภาพของแหล่งน้ำแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำทั่วประเทศ ทั้งแหล่งน้ำในเขตชนบทและเขตเมือง การเสริมสร้างขีดความสามารถในการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำผ่านการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ควบคู่ไปกับการส่งเสริมธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเพิ่มมูลค่าของผลิตภาพน้ำทั้งระบบ ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างความมั่นคงทางน้ำของประเทศในภาพรวมที่ดียิ่งขึ้น สามารถรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
190001	ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ภายในปี 2570
190002	ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้นในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ	ผลิตภาพจากการใช้น้ำไม่น้อยกว่า 19 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร ภายในปี 2570
190003	แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี	สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
190101	ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น	(1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570 (2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570
190102	ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น	ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570
190103	ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น	ดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570
190201	ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570
190202	ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570

Y1 ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย — ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570

190301 แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น

(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี
(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี
(3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่
(3.1) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี
(3.2) แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน 1,000 ไร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี
(3.3) ลำน้ำสาขาใน 22 ลุ่มน้ำ (ไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมายในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570)
(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดี มีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น

Y2 190001

จ.2 สทนช.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับ 2 (60 คะแนน)	😐	🙂	😐	ค่าเป้าหมาย ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ (คะแนน)				
190001	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **60 – 78 คะแนน** (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **64.87 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **64.87 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 63 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	คงเดิม 😐	ดีขึ้น ร้อยละ 8.12 🙂	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 102.97 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 92.67 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าคะแนนอยู่ที่ 64.87 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 64.87 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 63 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 102.97 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.67 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : (ร่าง) รายงานสรุปความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ปี 2567 สทนช.

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น อาทิ **การพัฒนาขีดความสามารถของแต่ละท้องถิ่นในการบริหารจัดการน้ำประปาให้เป็นไปตามมาตรฐาน** ซึ่งการสร้างระบบน้ำประปาในพื้นที่ห่างไกลอาจไม่คุ้มค่าในการลงทุน รวมทั้งการกำหนดค่าบริการในบางท้องถิ่นอยู่ในอัตราที่ต่ำมากซึ่งอาจส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านงบประมาณในการบริหารจัดการทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณของน้ำประปา **การบูรณาการการเชื่อมโยงฐานข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ คาดการณ์ วางแผนการตัดสินใจต่าง ๆ** ที่อาจจะยังไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพอสำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีฐานข้อมูลกลางไว้สำหรับบูรณาการในการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ **การเพิ่มศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการระบบประปาพื้นที่ของตนเอง** เพื่อยกระดับคุณภาพน้ำประปาให้ได้มาตรฐานและมีราคาที่เหมาะสม โดยให้มีระบบติดตามและประเมินผลระบบน้ำประปาทุกปี เพื่อให้ทุกพื้นที่สามารถประเมินปัญหาของตนเองและหาแนวทางแก้ปัญหาได้ถูกต้อง และพัฒนาองค์ความรู้ให้กับท้องถิ่นในการประมาณการต้นทุนและการกำหนดราคาขายที่เหมาะสมทำให้มีกำไรเพียงพอในการดูแลบำรุงรักษาระบบประปาให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ **การส่งเสริมการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ (IWRM)** โดยให้มีกลไกติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการน้ำที่เคยดำเนินการไปแล้วอย่างสม่ำเสมอเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ช่วยสร้างความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำให้กับทุกภาคส่วน รวมทั้งการส่งเสริมให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายรับรู้ข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างครอบคลุม มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัด และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ

Y2 190002

จ.2 สทนช.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	● ☹	● ☹	● 😐	○

ค่าเป้าหมาย ระดับความมั่นคง และ/หรือผลิตภาพจากการใช้น้ำ (บาท/ลูกบาศก์เมตร) ตามแต่ละด้านและเพิ่ม 3 เท่า จากค่าเฉลี่ย พ.ศ. 2561

ค่าเป้าหมาย ผลิตภาพจากการใช้น้ำ ไม่น้อยกว่า 19 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ผลิตภาพจากการใช้น้ำ (ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร)				
190002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **7.49** ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **6.77** ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **6.77** ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร	**ไม่น้อยกว่า 10.85** ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร	**ไม่น้อยกว่า 19** ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 4.61** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 9.61** ☹	**คงเดิม** 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 62.40** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 35.63** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ พิจารณาจากผลิตภาพการใช้น้ำซึ่งวัดจากประสิทธิภาพการใช้น้ำจากภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ประมวลผลโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีมูลค่า 6.77 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีมูลค่า 6.77 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 10.85 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 62.40 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 19 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 35.63 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ อาทิ **การดำเนินงานด้านการเพิ่มผลิตภาพการใช้น้ำที่ยังขาดการบูรณาการ**อย่างเป็นรูปธรรมระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ส่งผลให้มาตรการใช้น้ำอย่างประหยัดและการสร้างมูลค่าเพิ่มขาดความเชื่อมโยงในระดับพื้นที่และระดับลุ่มน้ำ **ข้อจำกัดของข้อมูลด้านผลิตภาพการใช้น้ำ** ไม่ว่าจะเป็นด้านมาตรฐาน การเข้าถึง ความครบถ้วน และระบบการรวบรวมจัดเก็บ ทำให้ไม่สามารถประเมินประสิทธิภาพการใช้น้ำในภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำ **การพัฒนาและถ่ายทอดนวัตกรรมเพื่อยกระดับการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า**ซึ่งเป็นมาตรการที่สำคัญ อาทิ เทคโนโลยีลดการสูญเสียน้ำ การรีไซเคิลน้ำ การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ และโมเดลธุรกิจน้ำที่ยังไม่เพียงพอต่อการสร้างความสามารถแข่งขันของประเทศ **ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและข้อจำกัดของกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน การขาดแรงจูงใจทางเศรษฐศาสตร์** โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ ด้านการเพิ่มผลิตภาพน้ำจำเป็นต้อง**พัฒนากลไกการบูรณาการ**ระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการประสานงานร่วมกันด้านนโยบาย แผนงานในระดับพื้นที่และระดับลุ่มน้ำเพื่อให้การดำเนินงานมีทิศทางสอดคล้องกัน และ**พัฒนาระบบข้อมูลด้านผลิตภาพการใช้น้ำ**ให้มีมาตรฐานกลางที่สามารถรวบรวมและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง ทันสมัย และนำไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบายได้จริง ภาคการเกษตรจำเป็นต้องได้รับการ**สนับสนุนด้านเทคโนโลยีและการจัดการน้ำเพื่อเพิ่มผลิตภาพอย่างเป็นระบบ** อาทิ การส่งเสริมระบบชลประทานอัจฉริยะ การใช้น้ำตามความต้องการของพืช และการผลักดันเกษตรแม่นยำสูงควบคู่กับมาตรการจูงใจให้เกษตรกรใช้น้ำอย่างคุ้มค่า และการจัดทำเกณฑ์ผลิตภาพจากการใช้น้ำสำหรับพืชเศรษฐกิจหลัก สำหรับในด้านการกำกับติดตามและประเมินผล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดตัวชี้วัดผลิตภาพการใช้น้ำที่สามารถวัดผลได้จริงทั้งในระดับสถาบันน้ำ ภาคเกษตร ภาคชุมชนเมือง และภาคอุตสาหกรรม พร้อมทั้งพัฒนาระบบติดตามประเมินผลแบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าตามภารกิจของแต่ละหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ **ด้านการเพิ่มมูลค่าจากการใช้น้ำ** ควรเร่ง**ส่งเสริมการพัฒนาและถ่ายทอดนวัตกรรมด้านการใช้น้ำอย่างประหยัด** เช่น เทคโนโลยีลดการสูญเสียน้ำ การบำบัดน้ำกลับมาใช้ใหม่ และการจัดการน้ำเสียชุมชนอย่างเหมาะสม **การจัดทำแผนบำรุงรักษาเชิงป้องกันและการเพิ่มศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**ในการบริหารจัดการและจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการหมุนเวียนทรัพยากรน้ำให้สามารถนำกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้ง**การสร้างการสื่อสารสาธารณะและการเสริมสร้างความตระหนักรู้ของประชาชน** อาทิ การจัดทำสื่อความรู้ด้านการใช้น้ำอย่างประหยัด การคัดแยกน้ำเสีย การดูแลระบบบำบัดน้ำในชุมชน และวิธีการใช้น้ำในภาคเกษตรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกระบวนการเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี

Y2 190003

จ.2 สทนช.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				😐	😐	😐	

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมาย ร้อยละ 20 ของแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
190003	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **ร้อยละ 17.96** (1) แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมาย 227 คลอง ต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ 1,161 คลอง (2)สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟู 2 คลอง ต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ 131 คลอง (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 17.96** (1) แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมาย 227 คลอง ต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ 1,161 คลอง (2)สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟู 2 คลอง ต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ 131 คลอง (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 17.96** (1) แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมาย 227 คลอง ต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ 1,161 คลอง (2)สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟู 2 คลอง ต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ 131 คลอง (proxy)***	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**คงเดิม** 😐	**คงเดิม** 😐	**คงเดิม** 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 29.23 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 29.23 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย**

***หมายเหตุ : เป้าหมาย 190003 ข้อมูล พ.ศ. 2566 - 2568 พิจารณาเทียบเคียงจากสัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ ได้แก่ (1) สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ โดยพิจารณาจากลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครและลำน้ำสายหลักของประเทศ และ (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศเนื่องจากยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลตามนิยามของตัวชี้วัดตามแผนแม่บท ฯ

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี พิจารณาจากสัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ และสัดส่วนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลตามนิยามของตัวชี้วัดดังกล่าว จึงพิจารณาเทียบเคียงจากสัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ และสัดส่วนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ประกอบด้วย (1) สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ โดยพิจารณาจากลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครและลำน้ำสายหลักของประเทศ และ (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 17.96 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 17.96 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 29.23 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 29.23 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี อาทิ **การฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองที่เสื่อมโทรม** อันเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนเมืองและการรุกล้ำพื้นที่ริมฝั่งคลองที่ส่งผลให้เกิดปัญหาการทิ้งขยะและระบายน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำโดยตรงโดยไม่ผ่านระบบบำบัด **ความเสื่อมโทรมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ** อาทิ การเติบโตของพืชที่ทำให้เกิดสิ่งกีดขวางทางน้ำ การสะสมของตะกอนดินที่ส่งผลให้ท้องน้ำตื้นเขิน **การขาดกฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ** โดยปัจจุบันมีเพียงอนุสัญญาแรมซาร์ที่เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศและมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำเท่านั้น ซึ่งไม่ใช่กลไกที่สามารถใช้บังคับได้อย่างเข้มงวดสำหรับการจัดการปัญหาด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติและพื้นที่ชุ่มน้ำในประเทศไทย ทำให้พื้นที่ชุ่มน้ำขนาดเล็กจำนวนมากไม่ถูกให้ความสำคัญและถูกเปลี่ยนแปลงไปเป็นพื้นที่ทำการเกษตร หรือที่ตั้งชุมชนหลายแห่งถูกเปลี่ยนสภาพไปจากเดิมโดยสิ้นเชิงจนไม่สามารถฟื้นฟูกลับมาได้ ส่งผลให้จำนวนพื้นที่ชุ่มน้ำมีแนวโน้มที่จะลดลงและยากต่อการผลักดันให้เป็นไปตามค่าเป้าหมายอย่างยิ่ง โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการบูรณาการการขับเคลื่อนร่วมกันใน**การวางแผนการขยายตัวของชุมชนเมืองในอนาคต**ให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยสร้างความร่วมมือกับประชาชนริมฝั่งแม่น้ำลำคลองในการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ สร้างความเข้าใจแก่สังคมทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้ตระหนักถึงความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำต่อระบบนิเวศและสามารถเป็นแหล่งกักเก็บน้ำที่มีความสำคัญในการบรรเทาการเกิดอุทกภัย **การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวด การศึกษาและจัดทำฐานข้อมูลสัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ**เพื่อให้สามารถระบุความสำเร็จของค่าเป้าหมายได้ เพื่อให้สามารถบรรลุตามค่าเป้าหมายได้ภายใน พ.ศ. 2570

190101

แผนแม่บทย่อย การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น

Y1 190101

จ.3 มท.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
(1) ความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค อยู่ในระดับ 3.25
(2) ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับ 2.5

ค่าเป้าหมาย
(1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570
(2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 65 ภายในปี 2570

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 190101 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 พิจารณาจาก (1) ดัชนีความมั่งคนด้านน้ำอุปโภคบริโภค และ (2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค (คะแนน)				
190101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2566	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2567	สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 78 – 96 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 78 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 70 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 70 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 11.43 ☺	แย่ลง ร้อยละ 10.26 ☹	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม (คะแนน)				
190101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2566	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2567	สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 78 – 96 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 78 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 60.15 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 60.15 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 54.46 ☺	แย่ลง ร้อยละ 22.88 ☹	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 92.54 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 92.54 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้า 190101 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค และดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 93.33 และ ร้อยละ 92.54 ตามลำดับ โดยมีการคำนวณค่าสีสภานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย $\frac{93.33+92.54}{2} = 92.94$

คิดเป็นร้อยละ 92.94 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีคะแนนอยู่ที่ 70 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 70 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะที่เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.54 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

(2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าคะแนนอยู่ที่ 60.15 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 60.15 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะที่เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.54 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายเป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 92.94 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญการยกระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค โดยการจัดทำแผนขับเคลื่อนน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค (พ.ศ. 2566 – 2580) เพื่อพัฒนาและขยายเขตระบบประปาและโครงสร้างพื้นฐานน้ำสะอาด การบำรุงรักษาระบบประปาอย่างต่อเนื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำต้นทุน และการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำให้ได้มาตรฐาน รวมถึงการส่งเสริมการเข้าถึงน้ำประปาของประชาชนในพื้นที่หาน้ำยาก และพื้นที่สูง ให้มีน้ำประปาใช้ทุกครัวเรือน นอกจากนี้ หน่วยงานของรัฐยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงน้ำสะอาดได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และลดความเหลื่อมล้ำด้านบริการสาธารณะ และลดความเสี่ยง เพิ่มความมั่นคงของน้ำอุปโภคบริโภคในระยะยาว โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนเมืองและการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย** ของกรมควบคุมมลพิษ ที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการบำบัดน้ำเสียในชุมชน **โครงการลดผลกระทบจากภาคปศุสัตว์ร่วมแก้ปัญหาลุ่มน้ำวิกฤติอย่างยั่งยืน** ของกรมปศุสัตว์ ที่มุ่งเน้นการบำบัดน้ำเสียในลุ่มน้ำวิกฤติรวมทั้งการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ทางด้านการเกษตร **โครงการพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภคให้ได้มาตรฐานและราคาเหมาะสมสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDG6) ภายในปี พ.ศ. 2570** ของกรมอนามัย ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำประปาให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน โดยการขยายระบบประปาแบบโครงข่ายเพื่อเพิ่มการเข้าถึงน้ำอุปโภคบริโภคในชุมชนชนบท ผ่านการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลและแหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตประปาหมู่บ้าน รวมทั้ง

190101

เสริมศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการระบบประปาเพื่อลดต้นทุนบริการ มีการตรวจสอบและยกระดับคุณภาพน้ำประปา การเฝ้าระวังโรคที่เกี่ยวกับน้ำ และแนวทางลดต้นทุนบริการในพื้นที่ห่างไกล รวมทั้งมีการติดตามและผลักดันระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน พร้อมกลไกการจัดเก็บค่าบริการเพื่อให้ระบบมีความยั่งยืน รวมถึงการบูรณาการข้อมูล การเฝ้าระวังคุณภาพของน้ำ และการพัฒนาคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ เพื่อสนับสนุนการวางแผนและการตัดสินใจในระดับจังหวัด ลุ่มน้ำ และพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การพัฒนาระบบประปาท้องถิ่นมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่** โดยระบบจำหน่ายยังไม่ทั่วถึง เนื่องจากประชาชนไม่มีความพร้อม สามารถใช้บ่อน้ำตื้นหรือบ่อบาดาลได้ การก่อสร้างระบบจำหน่ายในพื้นที่ห่างไกลมีความไม่คุ้มค่า และบางพื้นที่ปริมาณน้ำประปาไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากขาดแคลนน้ำดิบสำหรับการผลิตน้ำประปา ระบบประปาไม่ได้รับการบำรุงรักษาจนเกิดน้ำสูญเสียอยู่ในระดับสูง เนื่องจากการกำหนดค่าบริการที่ต่ำมากทำให้หลายพื้นที่ขาดทุน ส่งผลต่องบประมาณในการดูแลรักษาระบบผลิตและระบบจ่ายน้ำ โดยสภาพท่อจ่ายน้ำเป็นท่อเก่าอายุใช้งานนานจนทำให้ท่อแตกรั่ว เกิดน้ำสูญเสียปริมาณมาก อีกทั้ง ในหลายพื้นที่ยังเป็นท่อซีเมนต์ใยหิน ซึ่งส่งผลต่อความปลอดภัยระยะยาวที่อาจมีสารประกอบของซีเมนต์ปนเปื้อนส่งผลต่อคุณภาพน้ำประปาได้ **การพัฒนาระบบประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน** การตรวจสอบคุณภาพน้ำประปาโดยในช่วงน้ำหลากน้ำมีตะกอนส่งผลให้คุณภาพน้ำมีปัญหา และมีปัญหาน้ำเสีย รวมทั้ง**ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ประปาที่มีความรู้ในการดูแลคุณภาพน้ำประปาให้เป็นไปตามมาตรฐาน**

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการมาตรการเชิงบูรณาการ โดยการเพิ่ม**ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการระบบประปาพื้นที่ของตนเอง** เพื่อยกระดับคุณภาพน้ำประปา ให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม โดยให้มีระบบติดตามและประเมินผลระบบประปาทุกปี เพื่อให้ทุกพื้นที่สามารถประเมินปัญหาของตนเองและหาแนวทางแก้ปัญหาได้ถูกต้อง และพัฒนาองค์ความรู้ให้กับท้องถิ่นในการประมาณต้นทุนและการกำหนดราคาขายที่เหมาะสมกับต้นทุน เพื่อให้มีกำไรเพียงพอในการดูแลบำรุงรักษาระบบประปาให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ เพื่อลดน้ำสูญเสียซึ่งไม่ก่อให้เกิดรายได้ รวมถึงมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำประปาในทุกหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ และ**เสริมความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมการระบายน้ำเสียจากโรงงานและชุมชน** โดยใช้มาตรการทางเทคนิคและการตรวจติดตามเชิงรุก เพื่อให้การปล่อยน้ำเสียเป็นไปตามมาตรฐานก่อนเข้าสู่พื้นที่ชุมชนและพื้นที่สาธารณะ พร้อมทั้ง**พัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ในการดูแลคุณภาพน้ำประปาให้เป็นไปตามมาตรฐานให้เพียงพอต่อความต้องการ**

190102

แผนแม่บทย่อย การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น

Y1 190102

จ.3

มท.

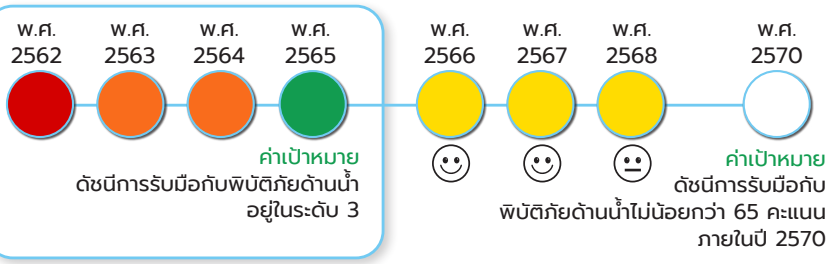

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 190102 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 พิจารณาจากดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ (คะแนน)				
190102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 60 - 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 62.50 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 62.50 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 63.33 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 11.11 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 4.17 ☺	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 98.69 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 96.15 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีคะแนนอยู่ที่ 62.5 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 62.50 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะที่เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 63.33 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 98.69 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96.15 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

190102

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ การจัดระบบป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง การจัดการพื้นที่น้ำท่วมและพื้นที่ชะลอน้ำ รวมทั้งการบรรเทาอุทกภัยในเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในระดับลุ่มน้ำและพื้นที่วิกฤติ (Area based) แก้ปัญหาด้วยระบบธรรมชาติ (Nature Based Solution) เพิ่มขีดความสามารถองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับตัวและเผชิญเหตุ ปรับปรุงเขื่อน/อ่างเก็บน้ำรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและมีแผนจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการเพิ่มขีดความสามารถการจัดการธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่ม** ของกรมทรัพยากรธรณี ที่มุ่งเน้นกำหนดขอบเขตพื้นที่มีโอกาสได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและพื้นที่ปลอดภัยที่ง่ายต่อการใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากธรณีพิบัติภัยดินถล่ม **โครงการระบบนวัตกรรมภูมิสารสนเทศเพื่อเฝ้าระวังและเตือนภัยน้ำท่วมในเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ** ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบนวัตกรรมภูมิสารสนเทศเพื่อเฝ้าระวังและเตือนภัยน้ำท่วมในเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ พร้อมทั้งประเมินผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของพื้นที่เฝ้าระวังภัยพิบัติด้านน้ำ **โครงการสำรวจข้อมูลคันกั้นน้ำในลุ่มน้ำชี โดยเทคโนโลยีระบบการทำแผนที่แบบเคลื่อนที่ 3 มิติ** ของสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการจัดทำฐานข้อมูลการสำรวจด้วยระบบสำรวจแบบเคลื่อนที่เพื่อสร้างแบบจำลองภูมิประเทศความละเอียดสูงเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการรองรับพื้นที่เสี่ยงภัยบริเวณลุ่มน้ำชี

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วมในระดับพื้นที่เสี่ยง (Area-based) เช่น การปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางน้ำ การพัฒนาอาคารบังคับน้ำ และการปรับปรุงเขื่อนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานด้านน้ำท่วมในแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การพัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้าและระบบตรวจวัดข้อมูลน้ำ โดยมีการบำรุงรักษาสถานีโทรมาตรทั่วประเทศ การจัดทำมาตรฐานข้อมูลน้ำ (น้ำฝน น้ำท่า แหล่งน้ำขนาดใหญ่) และการสนับสนุนข้อมูลภูมิสารสนเทศสำหรับเตือนภัยน้ำท่วม น้ำแล้ง รวมถึงระบบตรวจติดตามมวลดินเคลื่อนตัวในพื้นที่เสี่ยง การวางแผนจัดการความเสี่ยงและแผนฉุกเฉินด้านน้ำ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินของเขื่อนหลักหลายแห่ง การวางแผนพื้นที่ชะลอน้ำ การเตรียมโครงสร้างพื้นฐานรองรับภัยน้ำ และการยกระดับศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถบริหารจัดการเหตุการณ์น้ำท่วม ภัยแล้งในพื้นที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

190102

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความซับซ้อนของภัยพิบัติด้านน้ำที่ทวีความรุนแรงและความถี่เพิ่มขึ้น**จากผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกิดน้ำท่วม น้ำแล้ง และอุทกภัยฉับพลันในรูปแบบที่คาดการณ์ได้ยาก **โครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำบางแห่งยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ** อาทิ อ่างเก็บน้ำ ระบบระบายน้ำ และโครงสร้างป้องกันน้ำท่วมหลายแห่งมีอายุการใช้งานนาน ขาดการบำรุงรักษา และบางพื้นที่ยังขาดโครงข่ายการส่งน้ำที่ทันสมัย โดยเฉพาะชุมชนเมืองที่มีการขยายตัวรวดเร็ว **ข้อจำกัดด้านเทคโนโลยี การพยากรณ์ และระบบเตือนภัยล่วงหน้า** แม้ประเทศไทยมีระบบเตือนภัยในหลายพื้นที่ แต่ยังมีความครอบคลุมไม่ทั่วถึง และต้องการเทคโนโลยีที่มีความแม่นยำสูงขึ้น รวมทั้งการสื่อสารความเสี่ยงให้ประชาชนเข้าใจง่ายและนำไปปฏิบัติได้จริง การยกระดับศักยภาพบุคลากรและกลไกประสานงานข้ามหน่วยงาน บทบาทหน่วยงานมีความทับซ้อน ส่งผลให้การดำเนินงานขาดความคล่องตัวและประสิทธิภาพในการรับมือพิบัติภัยด้านน้ำ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการ**บูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ** โดยเฉพาะการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์น้ำให้มีความครบถ้วน ทันสมัย และแม่นยำ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจและสื่อสารความเสี่ยงต่อประชาชน รวมทั้งการ**ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและวางระบบบำรุงรักษา**ให้มีความพร้อมรองรับสถานการณ์น้ำที่เกิดขึ้น ผ่านกลไกการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำร่วมกันในระดับลุ่มน้ำและพื้นที่เสี่ยง ตลอดจน**การพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าให้ครอบคลุม เข้าถึงง่าย และตอบสนองต่อภัยพิบัติด้านน้ำได้อย่างทันท่วงที** ซึ่งจะช่วยลดความเปราะบางและเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับภัยพิบัติในอนาคต

190103

แผนแม่บทย่อย การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น

Y1 190103

จ.3

สทนช.

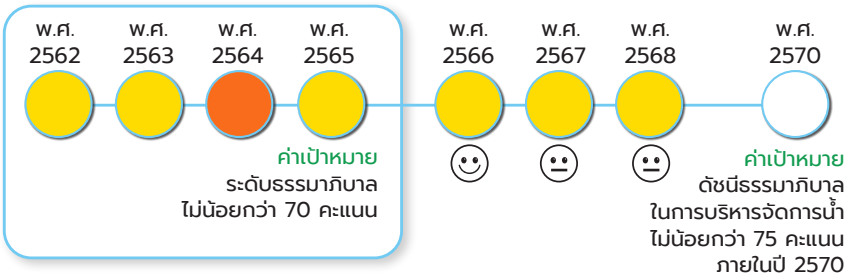

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ (คะแนน)				
190103	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 70 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 70 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 70 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 71.67 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 32.08	คงเดิม	คงเดิม		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 97.67 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : เป้าหมาย 190103 พิจารณาจากดัชนีธรรมาภิบาลในการใช้น้ำ โดยใช้ข้อมูลจากรายงานการจัดทำตัวชี้วัดของ SDG 6.5.1 ระดับการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ (Integrated Water Resources Management : IWRM) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่มีการประเมินทุก 3 ปี โดยประเมินครั้งล่าสุดใน พ.ศ. 2566 (ประเมินครั้งต่อไปใน พ.ศ. 2569)

ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีคะแนนอยู่ที่ 70 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 70 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะที่เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 71.67 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.67 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับแผนบริหารจัดการน้ำที่เป็นธรรม การยกระดับขีดความสามารถในการกำกับดูแลรูปแบบการถือครองทรัพยากรน้ำตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางอาหาร ความสามารถในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการมีส่วนร่วมทางสังคม โดยคำนึงถึงการจัดสรรน้ำอย่างเท่าเทียม การสร้างเครือข่ายองค์กรผู้ใช้น้ำในระดับลุ่มน้ำ และการพัฒนาศักยภาพชุมชนในการบริหารจัดการน้ำเชิงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถแก้ไขปัญหาด้านน้ำให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในส่วนของแผนการบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำต่าง ๆ สร้างความมั่นคงน้ำทั้งด้านเกษตร และน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน การจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขต 22 ลุ่มน้ำ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรน้ำของประเทศ การปรับปรุงกฎหมายลำดับรอง โดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ การจัดตั้งและพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำ พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ การบริหารจัดการน้ำร่วมกันของ**หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดการบูรณาการ**ในการกำหนดพื้นที่เป้าหมาย การจัดทำแผน/การเสนอโครงการ **การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด**และเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้ง**ขาดการบูรณาการการเชื่อมโยงฐานข้อมูล**สำหรับการวิเคราะห์ คาดการณ์ วางแผนและตัดสินใจต่าง ๆ ซึ่งต้องเร่งผลักดันการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหาแนวทางในการทางลดการทำงานแบบแยกส่วน (Siloed Organization) ที่จะส่งผลให้เกิดการทำงานหรือการใช้งบประมาณที่ซ้ำซ้อน นอกจากนี้ **หน่วยงานมีการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก แต่พบว่า**บางแห่ง**ยังไม่มีศักยภาพในการดำเนินการหรือการดูแลบำรุงรักษา** เช่น ระบบประปาหมู่บ้าน การพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝนและพื้นที่ชลประทาน การจัดการน้ำเสีย เป็นต้น

190103

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการ**ส่งเสริมการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ** (Integrated Water Resources Management : IWRM) และบูรณาการของการจัดการน้ำในภาคส่วนและข้อบังคับต่าง ๆ มีกลไกติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการน้ำที่เคยดำเนินการไปแล้วอย่างสม่ำเสมอเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น สร้างความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำให้กับทุกภาคส่วน อีกทั้งควร**ส่งเสริมให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายรับรู้ข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างครอบคลุม** มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง และ**สนับสนุนและถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรน้ำให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

190201

แผนแม่บทย่อย การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น

Y1 190201

จ.3 มท.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2563 – พ.ศ. 2564 – พ.ศ. 2565 – พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2567 – พ.ศ. 2568 – พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย ความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง อยู่ในระดับ 1.5

ค่าเป้าหมาย ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 190201 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง (คะแนน)				
190201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 60 - 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 55.90 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 55.90 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 54.43 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 31.87 ☺	แย่ลง ร้อยละ 6.83 ☹	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 102.70 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 86.00 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีคะแนนอยู่ที่ 55.90 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 55.90 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 54.43 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 102.70 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 86.00 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

190201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเข้าถึงน้ำประปาในเขตเมือง และการบำรุงรักษาและลดการสูญเสียน้ำ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำในทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่องเพื่อลดการสูญเสียน้ำพร้อมทั้งดำเนินการขยายโครงข่ายระบบประปาให้ครอบคลุมความต้องการของประชาชนทั้งในพื้นที่ห่างไกลและในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม พร้อมทั้งเร่งบูรณาการผังน้ำให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อลดการกีดขวางทางน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การบริหารจัดการคุณภาพน้ำยังไม่สามารถรองรับปริมาณน้ำเสียที่ต้องดำเนินการบำบัด**ได้โดยเฉพาะการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชน จากรายงานสถานการณ์มลพิษ พ.ศ. 2567 ประเทศไทยมีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนเพียง 189 แห่ง โดยมีปริมาณน้ำเสียเฉลี่ยอยู่ที่ 100,880.22 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยมีน้ำเสียที่เข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนเพียงร้อยละ 16 เท่านั้น โดยมีสาเหตุมาจากระบบบำบัดน้ำเสีย อุปกรณ์หรือส่วนประกอบต่าง ๆ เช่น สถานีสูบน้ำหรือท่อส่งน้ำเสียที่ชำรุด ส่งผลให้ไม่สามารถบำบัดน้ำเสียได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รวมถึง**เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องยังมีความรู้ความเข้าใจในการบำบัดน้ำเสียที่ไม่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ**และยังไม่ให้ความสำคัญในการทำงานและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียเท่าที่ควร นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การบริหารจัดการพื้นที่ในเขตเมืองและการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน** เพื่อให้รองรับกับสถานการณ์อุทกภัยและภัยแล้งที่มีความรุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**ด้านการบริหารจัดการคุณภาพน้ำ** โดยเฉพาะการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชนด้วย**การสำรวจและปรับปรุงซ่อมแซมอุปกรณ์หรือส่วนประกอบต่าง ๆ ให้มีความพร้อมและสามารถบำบัดน้ำเสีย**ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมทั้ง**เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อสร้างความตระหนักรู้และการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน**ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควร**เร่งบูรณาการผังน้ำให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน** การบริหารจัดการพื้นที่ในเขตเมือง การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน และ**ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำในเขตเมือง** เพื่อให้รองรับกับสถานการณ์อุทกภัยและภัยแล้งที่มีความรุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

190202

แผนแม่บทย่อย การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

Y1 190202

จ.3

สทนช.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☹	☺	😐	

ค่าเป้าหมาย ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ อยู่ในระดับ 4.2

ค่าเป้าหมาย ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 190202 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (คะแนน)				
190202	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **60 - 78 คะแนน** (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **76 คะแนน** (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **76 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 75.67 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 18.37 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 26.67 ☺	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 100.44 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 101.33 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจจัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีคะแนนอยู่ที่ 76 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 76 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 75.67 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100.44 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 101.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเพิ่มผลิตภาพน้ำเพื่อการเกษตร ผ่านการปรับปรุงแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน เกษตรแปรรูป ในพื้นที่ต้นแบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568** ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยมุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพการผลิตภาคเกษตรกรรมและสร้างแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นพร้อมทั้ง เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับนานาชาติ **โครงการพัฒนาระบบวิเคราะห์สมดุลน้ำระดับลุ่มน้ำสนับสนุนการบริหารจัดการเชิงลุ่มน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ** ของสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการศึกษาและพัฒนาระบบแบบจำลองวิเคราะห์สมดุลน้ำระดับลุ่มน้ำสนับสนุนการบริหารจัดการเชิงลุ่มน้ำเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตร ด้วยเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ** ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตร ด้วยเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ ร่วมกับข้อมูลการตรวจวัดภาคพื้นดิน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการผลักดันการปรับปรุงแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดี เร่งรัดการพัฒนาระบบกระจายน้ำเชื่อมโยงน้ำข้ามลุ่มน้ำผ่านการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ รวมทั้งควรมีการตรากฎหมาย ระเบียบ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการผันน้ำข้ามลุ่มน้ำ พร้อมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำด้านอุปสงค์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การบริหารจัดการความต้องการใช้น้ำทั้งลุ่มน้ำอย่างบูรณาการ**ผ่านการจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะในภาคการเกษตรที่มีสัดส่วนการใช้น้ำมากที่สุด เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายผู้ใช้น้ำ ในส่วน**โครงการก่อสร้างส่วนใหญ่ยังขาดการเตรียมความพร้อมของโครงการ**ทั้งด้านพื้นที่และการขออนุญาตใช้พื้นที่ประเภทต่าง ๆ ส่งผลให้โครงการมีการดำเนินการล่าช้าและไม่ทันต่อการแก้ไขปัญหา รวมทั้งโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้ระยะเวลาดำเนินงานมากกว่า 1 ปี จะยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ของโครงการภายในระยะเวลาของแผนที่กำหนดไว้

190202

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว หากแต่ใน พ.ศ. 2568 ที่มีสถานการณ์คงเดิมเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**พัฒนาผลิตภาพน้ำเพื่อการเกษตร การสร้างแนวทางที่ช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น**อย่างต่อเนื่อง ผ่านการผลักดันการเกษตรมูลค่าสูง ส่งเสริมการเพาะปลูกที่เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น การปลูกพืชใช้น้ำน้อยในพื้นที่แห้งแล้ง การทำนาเปียกสลับแห้ง พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้น้ำเพื่อการเกษตรอย่างคุ้มค่า **การนำเทคโนโลยีระบบการวิเคราะห์สมดุลมาใช้เพื่อการบริหารจัดการความต้องการใช้น้ำทั้งลุ่มน้ำอย่างบูรณาการ**ผ่านการจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายผู้ใช้น้ำ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับ**การวางแผนโครงการและเร่งรัดดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลากำหนด** เพื่อให้มีสิ่งก่อสร้างที่สามารถรองรับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

190301

แผนแม่บทย่อย การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น

Y1 190301

จ.3 กส.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	●	●	●	○
				😐	😐	😐	

ค่าเป้าหมาย
(1) สัดส่วนลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟู ร้อยละ 50 ของพื้นที่เป้าหมาย
(2) สัดส่วนลำน้ำสายหลักใน 25 ลุ่มน้ำได้รับการฟื้นฟู ร้อยละ 20
(3) พื้นที่ชุ่มน้ำ Ramsar Site ความสำเร็จร้อยละ 90 และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติความสำเร็จร้อยละ 90
(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขต กทม. ที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้รับการฟื้นฟู ร้อยละ 90 ของพื้นที่เป้าหมาย

ค่าเป้าหมาย
(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี
(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี
(3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่
(3.1) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี
(3.2) แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน 1,000 ไร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี
(3.3) ลำน้ำสาขาใน 22 ลุ่มน้ำ (ไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมาย) ในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570)
(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)				
190301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 19.55	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 19.55	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 19.55	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 56.52	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	คงเดิม 😐	คงเดิม 😐	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 34.59 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 26.07 ของค่าเป้าหมาย

190301

ตัวชี้วัด :	(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)				
190301	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	**ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล**	**อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำข้อมูล**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

ตัวชี้วัด :	(3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)				
190301	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	**ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล**	**อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำข้อมูล**	**(1) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20** **(2) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90** **(3) ไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมายฯ**	**(1) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20** **(2) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

ตัวชี้วัด :	(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นขุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)				
190301	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	**ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล**	**อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำข้อมูล**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 1 ตัวชี้วัด

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้าหมาย 190301 มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่
(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย
(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้า ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย
(3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย
(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย

ทั้งนี้ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) **มีการรายงานข้อมูลเพียงตัวชี้วัดที่ (1) จึงทาให้การคำนวณสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ 26.07**

คิดเป็นร้อยละ 26.07
ของค่าเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

190301

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟู ต่อพื้นที่เป้าหมาย จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พบว่า สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร (กทม.) ที่ได้รับการฟื้นฟูร้อยละ 19.55 (ดำเนินการ 227 คลอง จาก 1,161 คลองใน กทม.) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่มีค่าร้อยละ 19.55 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะที่ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 56.52) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 34.59 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 26.07 ของค่าเป้าหมาย

(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

(3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่

(3.1) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

(3.2) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายโดยที่ใช้เพียงตัวชี้วัด (1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมายมีค่าอยู่ที่ร้อยละ 26.07 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น โดยดำเนินการจัดทำแผนหลักการอนุรักษ์และฟื้นฟู แม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำธรรมชาติ และพื้นที่ชุ่มน้ำ ปัจจุบันอยู่ขั้นตอนการจัดทำหลักเกณฑ์และการรับฟังความคิดเห็นจากพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนำแผนหลักดังกล่าวไปดำเนินการเพื่อให้บรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับ

190301

การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนเมืองให้มีคุณภาพ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนเมืองและการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย** ของกรมควบคุมมลพิษที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการบำบัดน้ำเสียในชุมชน **โครงการลดผลกระทบจากภาคปศุสัตว์ร่วมแก้ปัญหาลุ่มน้ำวิกฤติ**อย่างยั่งยืน ของกรมปศุสัตว์ ที่มุ่งเน้นการบำบัดน้ำเสียในลุ่มน้ำวิกฤติรวมทั้งการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ทางด้านการเกษตร **โครงการพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภคให้ได้มาตรฐานและราคาเหมาะสมสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDG6) ภายในปี พ.ศ. 2570** ของกรมอนามัย ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม โดยมีพื้นที่ป่าที่ได้รับการปลูกฟื้นฟู จำนวน 12,606 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 36 และการเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุม กำกับและบังคับกับแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำในพื้นที่เป้าหมาย มีแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำที่ได้รับการตรวจสอบคิดเป็นร้อยละ 84.56 นอกจากนี้ หน่วยงานยังอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียใหม่ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันถึงแม้จะมีปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น แต่**กระบวนการปรับปรุงแก้ไขทางกฎหมายยังใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้กฎหมายที่ปรับปรุงแก้ไขนั้นยังไม่สามารถนำมาบังคับใช้ได้อย่างทันท่วงที** อีกทั้งกฎหมายบางส่วนยังขาดความครอบคลุมและชัดเจนในการกำหนดบทนิยาม ทำให้เกิดช่องว่างและข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบกับ**หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้ดำเนินการหรือปฏิบัติตามแนวทางและมาตรการในการบำบัดน้ำเสียเท่าที่ควร** ส่งผลให้การจัดการน้ำเสียขาดประสิทธิภาพ และอาจนำไปสู่การเสื่อมโทรมของคุณภาพแหล่งน้ำ ในขณะเดียวกัน **ยังขาดข้อมูลในการวัดและประเมินผลที่เป็นปัจจุบัน**ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนและประเมินผลเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับบริบทการพัฒนา อีกทั้ง**การขยายตัวของพื้นที่ชุมชนเมืองที่รุกล้ำคลองสาธารณะ** เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการน้ำ และยังส่งผลให้ทัศนียภาพของเมืองไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยอีกด้วย

190301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**เร่งผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว**เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทปัจจุบันอย่างทันการณ์ รวมทั้งควร**ส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแนวทางและมาตรการที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง** โดยมุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพัฒนาและจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนที่มีคุณภาพได้มาตรฐานก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำสาธารณะ วางแผนแยกท่อน้ำทิ้งออกจากท่อระบายน้ำฝนและน้ำที่บำบัดแล้ว พร้อมทั้งมีการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐในการซ่อมบำรุงระบบบำบัดน้ำเสีย นอกจากนี้ **ควรเร่งรัดจัดทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน**ในส่วนของสัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย **และดำเนินการผลักดันการจัดทำข้อมูลตัวชี้วัดที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ** ได้แก่ (1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย (2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย และ (3) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย เพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตาม ได้อย่างต่อเนื่อง และสะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงานได้อย่างแท้จริง รวมถึง**การพัฒนาแพลตฟอร์มข้อมูลน้ำแบบบูรณาการเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย** ด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์มาประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการแหล่งน้ำ แก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ริมตลิ่งซึ่งส่งผลให้เกิดการพังทลายของตลิ่งและลดพื้นที่กักเก็บน้ำ วางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศควบคู่กับการแก้ปัญหาโดยอาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน (Nature-based Solutions: NbS) สอดคล้องกับภูมิสังคมแต่ละพื้นที่